

trestného činu a že trest môže byť znova vymieraný len následkom zmeny vo vine alebo kvalifikácii činu.

Podľa § 462, odst. 1 tr. p. súd na základe výsledku hlavného pojednávania (vo veciach patriacich pred porotu zrejme na základe rozhodnutia porotcov o skutkových otázkach) buď ponechá dřívejší rozsudok v platnosti, alebo ho zčasti, alebo celý zruší a vynesie nový rozsudok.

Z toho jasne plynie, že úplné alebo čiastočné zrušenie dřívejšieho rozsudku príjde v úvahu vo veciach patriacich pred súd porotný len vtedy, keď rozhodnutie porotcov je čo do skutkového zistenia úplne alebo aspoň čiastočne odlišné od pôvodného skutkového zistenia.

Keď však porotcovia v obnovenom pokračovaní kladným zodpovedaním skutkovej otázky prijali za zistený ten istý skutkový stav, na základe ktorého bol vynesieý dřívejší rozsudok, nemali už ani odpovedať na otázku právnu, ale mal porotný súd ponechať dřívejší rozsudok celý v platnosti, lebo obnova nesmeruje k inému právnemu posúdeniu toho istého skutkového stavu, ale len k iným skutkovým zisteniam a len na inom skutkovom základe môže byť vynesieý iný odlišný rozsudok a nesmel teda porotný súd ani v časti týkajúcej sa výmery trestu zrušiť dřívejší rozsudok a vymerať nový trest.

Keď preto krajský ako porotný súd zrušil dřívejší rozsudok v časti týkajúcej sa výmery trestu, prekročil obor svojej pôsobnosti a zavinił tak zmätok podľa § 384, čís. 4 tr. p.

Pokračoval preto najvyšší súd podľa § 34, odst. 1 por. nov. a podľa § 404, odst. 1 tr. p., zrušil rozsudok krajského ako porotného súdu v časti, pokiaľ ním bol zrušieý čo do trestu dřívejší rozsudok najvyššieho súdu, a vyslovil, že tento rozsudok poneháva sa podľa § 462, odst. 1 tr. p. v platnosti. V ostatnej časti ponechal najvyšší súd rozsudok porotného súdu nedotknutý. Zmätočná sťažnosť verejného žalobcu bola poukázaná na toto opatrenie, lebo sa ním stala bezpredmetnou.

Čís. 6172.

I pachatel, který ve lhůtě promlčecí nenahradil škodu trestným činem způsobenou, ač to podle svých majetkových poměrů mohl učiniti, stane se účastným promlčení, učiní-li tak do vnesení rozsudku.

Nebyl-li však pachatel ve lhůtě promlčecí s to, aby nahradil škodu, stává se beztrestným (jsou-li ovšem splněny i ostatní podmínky promlčení) již uplynutím promlčecí lhůty.

Pozdější změna jeho majetkových poměrů nemá vlivu na promlčení jednou již nastalé.

(Rozh. ze dne 2. dubna 1938, Zm I 60/38.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, pokud jím byli obžalováni A., B., C., D. a E. podle § 259, č. 2 tr. ř. zproštění obžaloby,

a to obžalovaní A., B., C. a D. pro přečin úpadku z nedbalosti podle § 486, č. 1, 2, 3 a § 486 c) tr. z., obžalovaný E. pro přečin podle § 486, č. 1, § 486 c) tr. z.

D ů v o d y:

Uplatňujíc proti zprošťující části rozsudku důvod zmatečnosti § 281, č. 9 b) tr. ř., snaží se zmateční stížnost státního zastupitelství dovoditi mylnost právního názoru nalézacího soudu, že povinnost nahraditi škodu podle sil jako podmínka promlčení ve smyslu § 531, písm. b) tr. z. trvá pouze ve lhůtě promlčecí a že tudíž možnost této náhrady nutno a možno zkoumati jen pro lhůtu promlčecí. Zmateční stížnost poukazuje k tomu, že § 531 tr. z. stanoví jen při podmínce pod písm. c) uvedené (že se pachatel nedopustil nového trestného činu), že musí býti splněna v promlčecí lhůtě, kdežto při podmínce pod písm. b) uvedené (náhrada škody) toto omezení nestanoví, a snaží se z toho dovoditi, že povinnost k náhradě škody jako podmínka promlčení trvá až do dne hlavního přelíčení.

Vzhledem k vývodům obžalovaného B. na zmateční stížnost státního zastupitelství nutno předem říci, že zmateční stížnost není opožděně provedena proto, že při jejím ohlášení nebyly uvedeny důvody zmatečnosti. Neboť ustanovení § 1, čís. 2 zákona ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. z. z r. 1878, jehož se obžalovaný B. dovolává, vztahuje se pouze na případy, kde se jasné a určité označení důvodů zmatečnosti a skutečností je zakládajících nestalo ani při opovědi, ani v provedení zmateční stížnosti, a nelze ho proto použiti v souzeném případě, kde státní zastupitelství ve včas podaném provedení zmateční stížnosti označuje číselně uplatňovaný důvod zmatečnosti a uvádí skutečnosti, které jej zakládají.

Ve věci samé nelze však zmateční stížnosti přisvědčiti. Je-li pachatel podle svých majetkových poměrů s to, aby škodu trestným činem způsobenou úplně neb aspoň zčásti nahradil, nemůže ovšem vzhledem k ustanovení § 531, písm. b) tr. z. nastati promlčení, dokud oné podmínce nebylo vyhověno. Poněvadž zákon v té příčině nerozlišuje, nemusí se tak státi v promlčecí lhůtě, nýbrž stačí, když pachatel, který v promlčecí lhůtě škodu nenahradil, ač podle svých majetkových poměrů byl s to, aby tak učinil, splní tuto podmínku aspoň dodatečně před vynesemím rozsudku. Podle toho trvá právo (možnost) obžalovaného nahraditi škodu a tím dosíci uznání beztrestnosti skutku (nenastala-li dosud proto, že obžalovaný v době promlčecí byl s to, aby škodu nahradil, a přece tak neučinil), ovšem až do doby vynesení rozsudku (rozh. č. 2718, 2062, 1505 Sb. n. s.).

Avšak z toho, co právě uvedeno, nelze úsudkem z opaku vyvozovati, že by v případě, kde pachatel podle svých majetkových poměrů v promlčecí lhůtě nebyl s to, aby škodu byť i jen částečně nahradil, kde tedy podle zásady vytčené v § 229, písm. b) tr. z. tato podmínka neplatí, nebylo lze uznati na promlčení z toho důvodu, že pachatel nenahradil škodu z prostředků, jichž nabyl teprve po uplynutí promlčecí lhůty, byť

i před vynesením rozsudku. Takovému úsudku brání zásada, vyslovená již v rozhodnutích č. 2523, 4593 Sb. n. s., že, jsou-li splněny ostatní podmínky promlčení, stal se pachatel beztrestným, ač škodu vůbec nenahradil, nebylo-li mu lze ve lhůtě promlčecí škodu trestným činem způsobenou ani zčásti uhraditi. Za splnění ostatních podmínek promlčení nabývá tudíž pachatel beztrestnosti již plynutím promlčení lhůty a zprošťující výrok soudu z důvodu promlčení jest jen důsledkem oné skutečnosti.

Dosáhl-li však pachatel beztrestnosti již uplynutím promlčecí lhůty, a to z důvodu, že za splnění ostatních podmínek nemohl v promlčecí lhůtě škodu trestným činem způsobenou ani zčásti nahraditi, nemůže pozdější změnou v jeho majetkových nebo výdělkových poměrech oživit trestnost skutku, třebaže se tak stalo před vynesením rozsudku. Že otázku, o níž tu jde, nutno posouditi ex tunc (t. j. podle stavu věci do uplynutí promlčecí lhůty) a nikoliv ex nunc (t. j. podle toho, jak se věc důsledkem pozdějších změn jeví v době vynesení rozsudku), plyne též z úvahy, že jinak by trestnost či beztrestnost skutku závisela na nahodilé okolnosti, ve které pozdější době (po uplynutí promlčecí lhůty) dojde k provedení trestního řízení a k vynesení rozsudku, při čemž prožití delšího času by dokonce mohlo míti vliv pachatelů ne-
příznivý, což by se zřejmě přičilo zásadní myšlence promlčení.

Neprávem se dovolává zmateční stížnost pro svůj opačný názor ustanovení § 531, písm. c) tr. z., neboť právě tento předpis zákona je naopak dalším dokladem toho, že jakmile za splnění ostatních podmínek promlčení uplynula promlčecí lhůta, nemůže pozdější změna poměrů již v neprospěch obžalovaného nic měniti na nastalém promlčení, byť i k oné změně došlo předtím, než otázka promlčení byla vyřešena rozsudkem. Poněvadž pak nalézací soud na základě zjištěných majetkových a výdělkových poměrů obžalovaných došel k přesvědčení, že obžalovaní v promlčecí lhůtě nebyli s to, aby způsobenou škodu ani zčásti nahraditi, právem uznal, že — ježto ostatní podmínky promlčení byly splněny — trestnost skutku zanikla promlčením.

Čís. 6173.

Nepodal-li obžalovaný odpor podle § 6 zákona čís. 471/1921 Sb. z. a n., nemůže po ulynutí lhůty k odporu žádati, aby věc byla projednávána před senátem; je bez významu, že nebyl náležitě poučen obhájcem zřízeným mu podle druhé věty § 6 cit. zák.

(Rozh. ze dne 2. dubna 1938, Zm I 168/38.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. z.